

Algorithms, Correctness and Efficiency

Algorithms and Datastructures, F25, Lecture 1

Andreas Holck Høeg-Petersen

Department of Computer Science
Aalborg University

February 11, 2025

Outline

1 Introduktion til kurset

- Læringsmål
- Kursets struktur
- Eksamen og forberedelse
- Hvem er jeg

2 Hvad er algoritmer?

- Uformelle definitioner
- Input og output
- Pseudo-kode

3 Excercises

4 Hvordan studerer man algoritmer?

- Korrekthed
- Komplexitet

Outline

1 Introduktion til kurset

- Læringsmål
- Kursets struktur
- Eksamen og forberedelse
- Hvem er jeg

2 Hvad er algoritmer?

- Uformelle definitioner
- Input og output
- Pseudo-kode

3 Excercises

4 Hvordan studerer man algoritmer?

- Korrekthed
- Komplexitet

VIDEN

Den studerende skal opnå viden om følgende teorier og metoder:

- matematiske grundbegreber såsom rekursion, induktion, konkret og abstrakt kompleksitet

FÆRDIGHEDER

- bestemme abstrakt kompleksitet for konkrete funktioner
- gennemføre kompleksitets- og korrekthedsanalyse på simple algoritmer, herunder rekursive algoritmer

KOMPETENCER

Den studerende skal, stillet overfor en ikke-standard programmeringsopgave kunne:

- analysere de udviklede algoritmer

Læringsmål

Mere uformelt, mere brugbart

I skal lære:

Læringsmål

Mere uformelt, mere brugbart

I skal lære:

- Hvad algoritmer er, hvilke problemer man kan løse med dem, og hvordan (smarte) datastrukturer spiller en central rolle i den opgave

Læringsmål

Mere uformelt, mere brugbart

I skal lære:

- Hvad algoritmer er, hvilke problemer man kan løse med dem, og hvordan (smarte) datastrukturer spiller en central rolle i den opgave
- Hvordan man analyserer algoritmer i forhold til deres køretid, pladsforbrug og korrekthed

Læringsmål

Mere uformelt, mere brugbart

I skal lære:

- Hvad algoritmer er, hvilke problemer man kan løse med dem, og hvordan (smarte) datastrukturer spiller en central rolle i den opgave
- Hvordan man analyserer algoritmer i forhold til deres køretid, pladsforbrug og korrekthed
- Teknikker til at designe algoritmer til specifikke problemer

Læringsmål

Mere uformelt, mere brugbart

I skal lære:

- Hvad algoritmer er, hvilke problemer man kan løse med dem, og hvordan (smarte) datastrukturer spiller en central rolle i den opgave
- Hvordan man analyserer algoritmer i forhold til deres køretid, pladsforbrug og korrekthed
- Teknikker til at designe algoritmer til specifikke problemer
- Algoritmisk tænkning, så I kan formulere abstrakte problemer som algoritmiske problemer, I kan løse med de værktøjer, I lærer i kurset

Kursets struktur

- 10 forelæsninger med tilhørende exercises

Kursets struktur

- 10 forelæsninger med tilhørende exercises
- 1 dejlig TA i form af Jakob Rossander Kristensen

Kursets struktur

- 10 forelæsninger med tilhørende exercises
- 1 dejlig TA i form af Jakob Rossander Kristensen
- 2 'self-study' sessioner med tidligere eksamenssæt

Kursets struktur

- 10 forelæsninger med tilhørende exercises
- 1 dejlig TA i form af Jakob Rossander Kristensen
- 2 'self-study' sessioner med tidligere eksamenssæt
- 3 programmeringsopgaver

Kursets struktur

- 10 forelæsninger med tilhørende exercises
- 1 dejlig TA i form af Jakob Rossander Kristensen
- 2 'self-study' sessioner med tidligere eksamenssæt
- 3 programmeringsopgaver
  - ▶ Skal afleveres i grupper
  - ▶ Træner kreativ problemløsning og konkretiserer algoritmerne
  - ▶ Python-undervisning tilbydes

Kursets struktur

Forelæsningerne og exercise-sessionerne ligger fra 12-16 om torsdagen. De vil nogenlunde være arrangeret på følgende måde:

Kursets struktur

Forelæsningerne og exercise-sessionerne ligger fra 12-16 om torsdagen. De vil nogenlunde være arrangeret på følgende måde:

- Forelæsning part 1 fra 12-13
- Exercises med hjælp og vejledning fra 13-14
- Forelæsning part 2 fra 14-15
- Exercises med hjælp og vejledning fra 15-16

HUSK:

Kurset **kræver mere tid end de 4 timer**, der er sat af hver torsdag!

Det giver **mening** (og kan være **sjovt**) at **læse**!

En del af det at studere er at **terpe**!

Eksamen

- 4 timers skriftlig eksamen (fedt!)

Eksamen

- 4 timers skriftlig eksamen (fedt!)
- Alle hjælpemidler er tilladte!

- 4 timers skriftlig eksamen (fedt!)
- Alle hjælpemidler er tilladte! **Pånær...**
  - ▶ ChatGPT og anden generativ AI...
  - ▶ Kommunikation med andre mennesker
  - ▶ Værktøjer specifikt designet til at løse visse problemer (mere om disse, når vi kommer dertil)

- 4 timers skriftlig eksamen (fedt!)
- Alle hjælpemidler er tilladte! Pånær...
  - ▶ ChatGPT og anden generativ AI...
  - ▶ Kommunikation med andre mennesker
  - ▶ Værktøjer specifikt designet til at løse visse problemer (mere om disse, når vi kommer dertil)
- Eksamenssæt fra tidligere år bliver offentliggjort og også brugt i exercises

Hvem er jeg?

Yours truly

Obligatorisk slide om mig selv:

- Jeg er 33 år og bor på Nørrebro med min kæreste og datter på 2 år

Hvem er jeg?

Yours truly

Obligatorisk slide om mig selv:

- Jeg er 33 år og bor på Nørrebro med min kæreste og datter på 2 år
- Har en bachelor i Softwareudvikling og en kandidat i Computervidenskab fra ITU

Hvem er jeg?

Yours truly

Obligatorisk slide om mig selv:

- Jeg er 33 år og bor på Nørrebro med min kæreste og datter på 2 år
- Har en bachelor i Softwareudvikling og en kandidat i Computervidenskab fra ITU
- Blev forelsket i studiet, da jeg selv havde Algoritmer og Datastrukturer på mit 2. semester

Hvem er jeg?

Yours truly

Obligatorisk slide om mig selv:

- Jeg er 33 år og bor på Nørrebro med min kæreste og datter på 2 år
- Har en bachelor i Softwareudvikling og en kandidat i Computervidenskab fra ITU
- Blev forelsket i studiet, da jeg selv havde Algoritmer og Datastrukturer på mit 2. semester
- Er på 3. år af min PhD, som omhandler Explainable Reinforcement Learning

Hvem er jeg?

Yours truly

Obligatorisk slide om mig selv:

- Jeg er 33 år og bor på Nørrebro med min kæreste og datter på 2 år
- Har en bachelor i Softwareudvikling og en kandidat i Computervidenskab fra ITU
- Blev forelsket i studiet, da jeg selv havde Algoritmer og Datastrukturer på mit 2. semester
- Er på 3. år af min PhD, som omhandler Explainable Reinforcement Learning
- Uhørt stor fan af gyserfilm, melodi grand prix og brætspil

Hvem er jeg?

Yours truly

Obligatorisk slide om mig selv:

- Jeg er 33 år og bor på Nørrebro med min kæreste og datter på 2 år
- Har en bachelor i Softwareudvikling og en kandidat i Computervidenskab fra ITU
- Blev forelsket i studiet, da jeg selv havde Algoritmer og Datastrukturer på mit 2. semester
- Er på 3. år af min PhD, som omhandler Explainable Reinforcement Learning
- Uhørt stor fan af gyserfilm, melodi grand prix og brætspil
- Diskuterer gerne politik (og alt andet) med dem som gider

Outline

1 Introduktion til kurset

- Læringsmål
- Kursets struktur
- Eksamen og forberedelse
- Hvem er jeg

2 Hvad er algoritmer?

- Uformelle definitioner
- Input og output
- Pseudo-kode

3 Excercises

4 Hvordan studerer man algoritmer?

- Korrekthed
- Komplexitet

Hvad er en algoritme?

Din familie spørger...

Hvad er en algoritme?

Din familie spørger...

- En **opskrift** der kan få en ellers dum computer til at udføre en bestemt opgave korrekt (og nogle gange hurtigt!)

Hvad er en algoritme?

Din familie spørger...

- En **opskrift** der kan få en ellers dum computer til at udføre en bestemt opgave korrekt (og nogle gange hurtigt!)
- En **veldefineret procedure** til at løse et specifikt problem

Hvad er en algoritme?

Din familie spørger...

- En **opskrift** der kan få en ellers dum computer til at udføre en bestemt opgave korrekt (og nogle gange hurtigt!)
- En **veldefineret procedure** til at løse et specifikt problem
- En sekvens af **operationer** der transformerer et givent **input** til et bestemt **output**
  - ▶ Fra en usorteret liste (input) til en sorteret liste (output)
  - ▶ Fra et id (input) til et data-element (output)
  - ▶ Fra et kort og en destination (input) til en rute (output)

Typiske algoritmiske problemer

Sortering

Input En sekvens A af n tal $(a_1, a_2, \dots, a_n)$

Typiske algoritmiske problemer

Sortering

Input En sekvens A af n tal $(a_1, a_2, \dots, a_n)$

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

Typiske algoritmiske problemer

Sortering

Input En sekvens A af n tal $(a_1, a_2, \dots, a_n)$

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

Example

- Input sekvens (17, 2, 19, 6, 4, 21)
- Output sekvens (2, 4, 6, 17, 19, 21)

Typiske algoritmiske problemer

Sortering

Input En sekvens A af n tal $(a_1, a_2, \dots, a_n)$

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

Example

- Input sekvens (17, 2, 19, 6, 4, 21)
- Output sekvens (2, 4, 6, 17, 19, 21)

Betyder det noget om vi bruger $\leq$ eller $<$?

Typiske algoritmiske problemer

Sortering

Input En sekvens A af n tal $(a_1, a_2, \dots, a_n)$

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

Example

- Input sekvens (17, 2, 19, 6, 4, 21)
- Output sekvens (2, 4, 6, 17, 19, 21)

Betyder det noget om vi bruger $\leq$ eller $<$?

Kan vi også sortere strings?

Typiske algoritmiske problemer

Sortering

Input En sekvens A af n tal $(a_1, a_2, \dots, a_n)$

Output En permutation $(a'_1, a'_2, \dots, a'_n)$ af A således at $a'_1 \leq a'_2 \leq \dots \leq a'_n$

Example

- Input sekvens (17, 2, 19, 6, 4, 21)
- Output sekvens (2, 4, 6, 17, 19, 21)

Betyder det noget om vi bruger $\leq$ eller $<$?

Kan vi også sortere strings?

Hvad med hunde?

Typiske algoritmiske problemer

Find element

Input En sekvens A af n karakterer $(a_1, a_2, \dots, a_n)$ og en karakter a , som vi leder efter

Output Et index i hvor vi kan finde elementet a i input sekvensen, 0 hvis a ikke er i A

Typiske algoritmiske problemer

Find element

Input En sekvens A af n karakterer $(a_1, a_2, \dots, a_n)$ og en karakter a , som vi leder efter

Output Et index i hvor vi kan finde elementet a i input sekvensen, 0 hvis a ikke er i A

Example

- Input: ('m', 'f', 'a', 'b', 'k'), 'b'
- Output: 4

Bemærk at bogen generelt bruger 1-indexing (dvs. indicies starter fra 1 i stedet for 0).

Typiske algoritmiske problemer

Shortest path

Input En graf G , en start-knude s_0 og en destinations-knude s_d

Output En liste af knuder, der giver den korteste rute fra s_0 til s_d

Typiske algoritmiske problemer

Shortest path

Input En graf G , en start-knude s_0 og en destinations-knude s_d

Output En liste af knuder, der giver den korteste rute fra s_0 til s_d

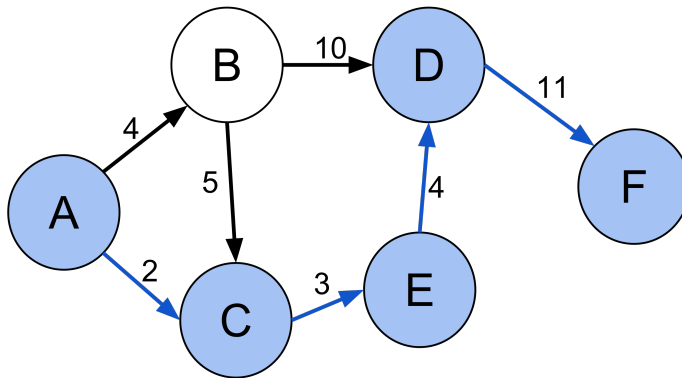

Figure: Korteste rute fra A til F er givet ved de blå kanter (fra Wikipedia)

Pseudo-kode

Når vi arbejder algoritmer beskriver vi dem (typisk) i **pseudo-kode**. Det vil sige kode, der ikke har samme rigide regler og strukturer, som C, C++, Java, Python, etc. men som ligner disse sprog og bruger samme kontrolstrukturer (loops, if/else og så videre).

Målet er at beskrive **tydeligt og koncist**, hvilke skridt der udføres i algoritmen — hvordan vi går fra et **input** til et **output**.

Pseudo-kode

Eksempel: 'Find element'

- Gennemgå alle elementer i A en af gangen og sammenlign med a
- Hvis vi finder a i listen, gem det index i variabelen j
- Når vi er færdige med hele sekvensen, returner j

```
Find-Element( $A, a$ )  
1   $j = 0$   
2  for  $i = 1$  to  $A.length$   
3      if  $A[i] = a$   
4           $j = i$   
5  return  $j$ 
```

Pseudo-kode

Eksempel: 'Find element'

- For pseudo-kode tænker vi ikke på software-problemer såsom:
  - ▶ Data-abstraktion
  - ▶ Modularitet
  - ▶ Fejlhåndtering
  - ▶ Testning
- Vi kan endda også finde på at bruge tekst fremfor 'kode'

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i]$  and  $a$  are the same
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

Pseudo-kode

At kunne læse, forstå og følge alle skridt i pseudo-kode er **absolut nødvendigt** for at kunne klare sig godt i kurset og til eksamen.

Pseudo-kode

At kunne læse, forstå og følge alle skridt i pseudo-kode er **absolut nødvendigt** for at kunne klare sig godt i kurset og til eksamen.

Derfor kommer der træning i dette i dagens exercises.

Outline

1 Introduktion til kurset

- Læringsmål
- Kursets struktur
- Eksamen og forberedelse
- Hvem er jeg

2 Hvad er algoritmer?

- Uformelle definitioner
- Input og output
- Pseudo-kode

3 Excercises

4 Hvordan studerer man algoritmer?

- Korrekthed
- Komplexitet

Excercises

Findes på Moodle — arbejde i grupper — spørg ENDELIG!

Outline

1 Introduktion til kurset

- Læringsmål
- Kursets struktur
- Eksamen og forberedelse
- Hvem er jeg

2 Hvad er algoritmer?

- Uformelle definitioner
- Input og output
- Pseudo-kode

3 Excercises

4 Hvordan studerer man algoritmer?

- Korrekthed
- Komplexitet

Hvordan studerer man algoritmer?

Hvad er vi egentlig interesserede i?

I computervidenskab har vi massere af problemer, hvor vi kender vores udgangspunkt/input (f.eks. en usorteret liste) og vores ønskede mål/output (f.eks. en sorteret liste). Studiet af algoritmer handler om, hvordan vi bedst kommer fra inputtet til outputtet.

Hvordan studerer man algoritmer?

Hvad er vi egentlig interesserede i?

Kurset her har overordnet set 3 fokuspunkter:

Hvordan studerer man algoritmer?

Hvad er vi egentlig interesserede i?

Kurset her har overordnet set 3 fokuspunkter:

- Introduktion til klassiske algoritmiske problemer, løsninger og teknikker
  - ▶ Sorteringsproblemet, shortest-path, look-up
  - ▶ Datastrukturer, såsom heaps, binære søgetræer og grafer
  - ▶ Divide-and-conquer, greedy algorithms, dynamic programming

Hvordan studerer man algoritmer?

Hvad er vi egentlig interesserede i?

Kurset her har overordnet set 3 fokuspunkter:

- Introduktion til klassiske algoritmiske problemer, løsninger og teknikker
  - ▶ Sorteringsproblemet, shortest-path, look-up
  - ▶ Datastrukturer, såsom heaps, binære søgetræer og grafer
  - ▶ Divide-and-conquer, greedy algorithms, dynamic programming
- Korrekthed — hvordan kan vi overbevise os selv om, at algoritmen virker, som forventet?

Hvordan studerer man algoritmer?

Hvad er vi egentlig interesserede i?

Kurset her har overordnet set 3 fokuspunkter:

- Introduktion til klassiske algoritmiske problemer, løsninger og teknikker
  - ▶ Sorteringsproblemet, shortest-path, look-up
  - ▶ Datastrukturer, såsom heaps, binære søgetræer og grafer
  - ▶ Divide-and-conquer, greedy algorithms, dynamic programming
- Korrekthed — hvordan kan vi overbevise os selv om, at algoritmen virker, som forventet?
- Komplexitet
  - ▶ Hvor meget **tid** tager algoritmen?
  - ▶ Hvor meget **plads** (hukommelse) kræver algoritmen?

Definition (Korrekthed)

En algoritme er **korrekt**, hvis den — givet et korrekt input — med garanti returnerer det korrekte output. Vi siger, at algoritmen **løser** det givne ‘computational’ problem.

Definition (Korrekthed)

En algoritme er **korrekt**, hvis den — givet et korrekt input — med garanti returnerer det korrekte output. Vi siger, at algoritmen **løser** det givne ‘computational’ problem.

Hvis din sorteringsalgoritme, f.eks., kun returnerer en korrekt sorteret liste, hvis inputtet ikke indeholder dupletter, så er algoritmen ikke korrekt — medmindre det var en del af problemspecifikationen!

Korrekthed

Eksempel: 'Find-Element'

Input En sekvens A og et element a

Output Det første index i A hvor a kan findes og 0, hvis ikke a er i A

Korrekthed

Eksempel: 'Find-Element'

Input En sekvens A og et element a

Output Det første index i i A hvor a kan findes og 0, hvis ikke a er i A

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

Find-Element-v2(A, a)

```
1   $j = A.length$ 
2  while  $i > 0$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5       $i = i - 1$ 
6  return  $j$ 
```

Er begge algoritmer korrekte?

Korrektthed

Eksempel: 'Find-Element'

Input En sekvens A og et element a

Output Det første index i i A hvor a kan findes og 0, hvis ikke a er i A

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

Find-Element-v2(A, a)

```
1   $j = A.length$ 
2  while  $i > 0$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5       $i = i - 1$ 
6  return  $j$ 
```

Er begge algoritmer korrekte? **Nej!**

Korrektthed

Eksempel: 'Find-Element'

Input En sekvens A og et element a

Output Det første index i i A hvor a kan findes og 0, hvis ikke a er i A

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

Returnerer **det sidste** index, hvor a optræder.

Er begge algoritmer korrekte? **Nej!**

Find-Element-v2(A, a)

```
1   $j = A.length$ 
2  while  $i > 0$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5       $i = i - 1$ 
6  return  $j$ 
```

Korrektthed

Eksempel: 'Find-Element'

Input En sekvens A og et element a

Output Det første index i i A hvor a kan findes og 0, hvis ikke a er i A

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

Returnerer **det sidste** index, hvor a optræder.

Er begge algoritmer korrekte? **Nej!**

Find-Element-v2(A, a)

```
1   $j = A.length$ 
2  while  $i > 0$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5       $i = i - 1$ 
6  return  $j$ 
```

Returnerer **det første** index, hvor a optræder.

Korrekthed

Eksempel: 'Find-Element'

Input En sekvens A og et element a

Output Det **sidste** index i A hvor a kan findes og 0, hvis ikke a er i A

Korrekthed

Eksempel: 'Find-Element'

Input En sekvens A og et element a

Output Det **sidste** index i A hvor a kan findes og 0, hvis ikke a er i A

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

Find-Element-v3(A, a)

```
1   $i = A.length$ 
2  while  $i > 0$  and  $A[i] \neq a$ 
3       $i = i - 1$ 
4  return  $i$ 
```

Er begge algoritmer korrekte?

Korrekthed

Eksempel: 'Find-Element'

Input En sekvens A og et element a

Output Det **sidste** index i A hvor a kan findes og 0, hvis ikke a er i A

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

Find-Element-v3(A, a)

```
1   $i = A.length$ 
2  while  $i > 0$  and  $A[i] \neq a$ 
3       $i = i - 1$ 
4  return  $i$ 
```

Er begge algoritmer korrekte? **Ja** — der findes mange korrekte algoritmer for at løse et problem.

Næste gang ser vi på **loop invarianter**, som er en måde at bevise, at en iterativ algoritme er korrekt.

Kompleksitet

Tid og plads

- Computere er hurtige, men ikke uendeligt hurtige - og de har meget hukommelse, men ikke uendelig hukommelse
- Når vi taler om en algoritmes kompleksitet, så taler vi om den **tid** (runtime) og **plads** (space) den kræver
- Nogle gange (men IKKE altid!) er der et **trade-off mellem kompleksiteten i tid og kompleksiteten i plads**
- Forskellige algoritmer kan løse det samme problem korrekt, men have meget forskellig kompleksitet

Når vi analyserer algoritmer, er der en række ting, vi er interesserede i:

Når vi analyserer algoritmer, er der en række ting, vi er interesserede i:

- Forudsige performance
  - ▶ Hvor lang tid/meget plads kræver min algoritme?
  - ▶ Er det overhovedet muligt at løse problemet med den tid og den plads, jeg har til rådighed?

Når vi analyserer algoritmer, er der en række ting, vi er interesserede i:

- Forudsige performance
  - ▶ Hvor lang tid/meget plads kræver min algoritme?
  - ▶ Er det overhovedet muligt at løse problemet med den tid og den plads, jeg har til rådighed?
- Sammenligne algoritmer
  - ▶ Hvilken algoritme er bedst i en given situation?

Når vi analyserer algoritmer, er der en række ting, vi er interesserede i:

- Forudsige performance
  - ▶ Hvor lang tid/meget plads kræver min algoritme?
  - ▶ Er det overhovedet muligt at løse problemet med den tid og den plads, jeg har til rådighed?
- Sammenligne algoritmer
  - ▶ Hvilken algoritme er bedst i en given situation?
- Give garantier
  - ▶ Algoritmen vil aldrig bruge **mere** tid end X
  - ▶ Algoritmen kræver **som minimum** X GB hukommelse

Men... Vi gider faktisk sjældent blive særligt konkrete (vi er jo videnskabsfolk, ikke praktikere!).
Hvorfor ikke?

Men... Vi gider faktisk sjældent blive særligt konkrete (vi er jo videnskabsfolk, ikke praktikere!). Hvorfor ikke?

- Den præcise tid en algoritme tager afhænger af mange ting: computerens hardware, programmeringssproget, mængden af andre processer igang, temperaturen i rummet og ikke mindst **inputstørrelsen**
- Den præcise plads en algoritme kræver afhænger også af mange ting: computerarkitekturen, data repræsentationen og ikke mindst **inputstørrelsen**

Kompleksitet

Inputstørrelse

Hvad vi derfor går efter er, at bestemme kompleksiteten af en algoritme som **en funktion af inputstørrelsen**. Det vil sige, hvordan udvikler tiden (og pladsen) sig, når størrelsen af inputtet stiger?

Hvad vi derfor går efter er, at bestemme kompleksiteten af en algoritme som **en funktion af inputstørrelsen**. Det vil sige, hvordan udvikler tiden (og pladsen) sig, når størrelsen af inputtet stiger?

- Husk, at en algoritme er bare en række **operationer** (computational steps), der hver især tager en vis mængde tid at udføre (som afhænger af alle de der mærkelige ting, vi ikke har kontrol over)
- Vi siger derfor, at tiden som det tager en algoritme at køre, gives ved **antallet af operationer**, den skal igennem for at generere sit output
- Ofte er inputtet en mængde af elementer (f.eks. en liste). Hvis der er n elementer i inputtet siger vi, at inputstørrelsen er **n**
- Når tiden er funktion af n noterer vi den som $T(n)$

Kompleksitet

Eksempel: 'Find-Element'

Vi siger af hver linie i er 1 operation og tager **konstant** tid c_i . For afgøre tiden $T(n)$ skal vi tælle, hvor mange gange hver linie udføres:

Find-Element(A, a)

tid $\times$ antal gange

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

$$T(n) = \quad + \quad + \quad + \quad + \\ =$$

Kompleksitet

Eksempel: 'Find-Element'

Vi siger af hver linie i er 1 operation og tager **konstant** tid c_i . For afgøre tiden $T(n)$ skal vi tælle, hvor mange gange hver linie udføres:

```
Find-Element( $A, a$ )  
1   $j = 0$   
2  for  $i = 1$  to  $A.length$   
3      if  $A[i] = a$   
4           $j = i$   
5  return  $j$ 
```

tid $\times$ antal gange

$$c_1 \times 1$$

$$T(n) = c_1 + \quad + \quad + \quad + \\ =$$

Kompleksitet

Eksempel: 'Find-Element'

Vi siger af hver linie i er 1 operation og tager **konstant** tid c_i . For afgøre tiden $T(n)$ skal vi tælle, hvor mange gange hver linie udføres:

```
Find-Element( $A, a$ )
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

tid $\times$ antal gange

$$c_1 \times 1$$

$$c_2 \times n + 1$$

$$T(n) = c_1 + c_2(n + 1) + \quad + \quad + \\ =$$

Kompleksitet

Eksempel: 'Find-Element'

Vi siger af hver linie i er 1 operation og tager **konstant** tid c_i . For afgøre tiden $T(n)$ skal vi tælle, hvor mange gange hver linie udføres:

```
Find-Element( $A, a$ )  
1   $j = 0$   
2  for  $i = 1$  to  $A.length$   
3      if  $A[i] = a$   
4           $j = i$   
5  return  $j$ 
```

tid $\times$ antal gange

$$c_1 \times 1$$

$$c_2 \times n + 1$$

$$c_3 \times n$$

$$T(n) = c_1 + c_2(n + 1) + c_3 \cdot n + \quad + \\ =$$

Kompleksitet

Eksempel: 'Find-Element'

Vi siger af hver linie i er 1 operation og tager **konstant** tid c_i . For afgøre tiden $T(n)$ skal vi tælle, hvor mange gange hver linie udføres:

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

tid $\times$ antal gange

$$c_1 \times 1$$

$$c_2 \times n + 1$$

$$c_3 \times n$$

$$c_4 \times n_a$$

$$T(n) = c_1 + c_2(n + 1) + c_3 \cdot n + c_4 \cdot n_a +$$
$$=$$

Kompleksitet

Eksempel: 'Find-Element'

Vi siger af hver linie i er 1 operation og tager **konstant** tid c_i . For afgøre tiden $T(n)$ skal vi tælle, hvor mange gange hver linie udføres:

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

tid $\times$ antal gange

```
 $c_1 \times 1$ 
 $c_2 \times n + 1$ 
 $c_3 \times n$ 
 $c_4 \times n_a$ 
 $c_5 \times 1$ 
```

$$T(n) = c_1 + c_2(n + 1) + c_3 \cdot n + c_4 \cdot n_a + c_5$$
$$=$$

Kompleksitet

Eksempel: 'Find-Element'

Vi siger af hver linie i er 1 operation og tager **konstant** tid c_i . For afgøre tiden $T(n)$ skal vi tælle, hvor mange gange hver linie udføres:

Find-Element(A, a)

```
1   $j = 0$ 
2  for  $i = 1$  to  $A.length$ 
3      if  $A[i] = a$ 
4           $j = i$ 
5  return  $j$ 
```

tid $\times$ antal gange

```
 $c_1 \times 1$ 
 $c_2 \times n + 1$ 
 $c_3 \times n$ 
 $c_4 \times n_a$ 
 $c_5 \times 1$ 
```

$$\begin{aligned} T(n) &= c_1 + c_2(n + 1) + c_3 \cdot n + c_4 \cdot n_a + c_5 \\ &= n(c_2 + c_3) + c_4 \cdot n_a + c_1 + c_2 + c_5 \end{aligned}$$

- Den **eksakte** køretid for Find-Element er dermed:

$$T(n) = n(c_2 + c_3) + c_4 \cdot n_a + c_1 + c_2 + c_5$$

- Den **eksakte** køretid for Find-Element er dermed:

$$T(n) = n(c_2 + c_3) + c_4 \cdot n_a + c_1 + c_2 + c_5$$

- Men i **best case**, hvor a ikke er i A , er $n_a = 0$, så: $T(n) = n(c_2 + c_3) + c_1 + c_2 + c_5$

- Den **eksakte** køretid for Find-Element er dermed:

$$T(n) = n(c_2 + c_3) + c_4 \cdot n_a + c_1 + c_2 + c_5$$

- Men i **best case**, hvor a ikke er i A , er $n_a = 0$, så: $T(n) = n(c_2 + c_3) + c_1 + c_2 + c_5$
- I **worst case**, hvor alle elementer i A er a , har vi: $T(n) = n(c_2 + c_3 + c_4) + c_1 + c_2 + c_5$

Kompleksitet

Worst case analyse

- Vi er (næsten altid) kun interesseret i en algoritmes worst case
- Dette gør analysen lettere — vi behøver ikke forholde os til alle de forskellige måder inputtet kunne påvirke tiden (og pladsen), kun den værst tænkelige
- Det giver os en garanti for, at algoritmen aldrig vil tage længere tid end det
- For mange algoritmer er worst case næsten det samme som average case

Nu gør vi noget frækt.

Nu gør vi noget frækt. Som sagt behandler vi tiden hver enkelt operation tager som en konstant. Det vil sige, den ændrer sig ikke. En konstant plus en konstant er også en konstant. Derfor siger, at $c_2 + c_3 + c_4 = a$ (her er a ikke vores element, men en ny konstant). Og vi siger at $c_1 + c_2 + c_5 = b$, hvor b også er en ny konstant.

$$T(n) = (c_2 + c_3 + c_4) n + c_1 + c_2 + c_5$$

Nu gør vi noget frækt. Som sagt behandler vi tiden hver enkelt operation tager som en konstant. Det vil sige, den ændrer sig ikke. En konstant plus en konstant er også en konstant. Derfor siger, at $c_2 + c_3 + c_4 = a$ (her er a ikke vores element, men en ny konstant). Og vi siger at $c_1 + c_2 + c_5 = b$, hvor b også er en ny konstant.

$$T(n) = an + c_1 + c_2 + c_5$$

Nu gør vi noget frækt. Som sagt behandler vi tiden hver enkelt operation tager som en konstant. Det vil sige, den ændrer sig ikke. En konstant plus en konstant er også en konstant. Derfor siger, at $c_2 + c_3 + c_4 = a$ (her er a ikke vores element, men en ny konstant). Og vi siger at $c_1 + c_2 + c_5 = b$, hvor b også er en ny konstant.

$$T(n) = an + b$$

Nu gør vi noget frækt. Som sagt behandler vi tiden hver enkelt operation tager som en konstant. Det vil sige, den ændrer sig ikke. En konstant plus en konstant er også en konstant. Derfor siger, at $c_2 + c_3 + c_4 = a$ (her er a ikke vores element, men en ny konstant). Og vi siger at $c_1 + c_5 = b$, hvor b også er en ny konstant.

$$T(n) = an + b$$

Lineær vækst

Bemærk at T er en **lineær** funktion af n med den klassiske form $an + b$. Det vil sige, når n vokser med 1 vokser $T(n)$ med a og når $n = 0$ er $T(n) = b$.

Kompleksitet

Order of growth

Nu gør vi noget endnu mere frækt.

Nu gør vi noget endnu mere frækt.

- Vi har allerede abstraheret det konkrete tidsforbrug væk ved at introducere ukendte konstanter ($c_1, c_2, \dots$)

Kompleksitet

Order of growth

Nu gør vi noget endnu mere frækt.

- Vi har allerede abstraheret det konkrete tidsforbrug væk ved at introducere ukendte konstanter ($c_1, c_2, \dots$)
- Vi kan abstrahere endnu mere ved kun at kigge på **order of growth**

Nu gør vi noget endnu mere frækt.

- Vi har allerede abstraheret det konkrete tidsforbrug væk ved at introducere ukendte konstanter ($c_1, c_2, \dots$)
- Vi kan abstrahere endnu mere ved kun at kigge på **order of growth**
- Vi **ignorerer konstanter** og ser kun på, om tiden udvikler sig **lineært**, **logaritmisk**, **kubisk**, etc. med inputtet

Nu gør vi noget endnu mere frækt.

- Vi har allerede abstraheret det konkrete tidsforbrug væk ved at introducere ukendte konstanter ($c_1, c_2, \dots$)
- Vi kan abstrahere endnu mere ved kun at kigge på **order of growth**
- Vi **ignorerer konstanter** og ser kun på, om tiden udvikler sig **lineært**, **logaritmisk**, **kubisk**, etc. med inputtet
- For Find-Element får vi dermed en worst case køretid **$T(n) = O(n)$**

Nu gør vi noget endnu mere frækt.

- Vi har allerede abstraheret det konkrete tidsforbrug væk ved at introducere ukendte konstanter ($c_1, c_2, \dots$)
- Vi kan abstrahere endnu mere ved kun at kigge på **order of growth**
- Vi **ignorerer konstanter** og ser kun på, om tiden udvikler sig **lineært**, **logaritmisk**, **kubisk**, etc. med inputtet
- For Find-Element får vi dermed en worst case køretid **$T(n) = O(n)$**
- I næste forelæsning går vi dybere ind i forskellige notationer for køretid, såsom O, Θ, Ω

Opsamling

Dagens temaer

- Hvad er algoritmer?
- Problemspecificering ved inputs og outputs
- Pseudo-kode til at beskrive algoritmer
- Algoritmers korrekthed
- Komplexitet og worst case analyse

Tak for i dag!

Flere exercises..

Den bedste måde ikke at snyde sig selv på er lave exercises!

